

SWERA-konferensen 5-7/10 2021

Sammanfattning av professorsmötet 5 oktober 2021,

Malmö universitet, men digitalt

Tid: 5 oktober kl. 13-16.

Plats: Zoom-möte

Ansvariga: Moderator var Mona Holmqvist från MaU, ansvariga från SWERA var Ulrika Haake och Sverker Lindblad.

Deltagande: Deltog gjorde som mest 38 och som minst ca 24 professorer, av drygt 50 anmälda.

Programmet såg ut som följer

- **Inledning**

Följande punkter togs upp:

- a) Välkommen,
- b) Syftet med professorsmötet och återblick till tidigare professorsmöten,
- c) Resurser under SWERA-portalen (sakkunnigpool mm),
- d) SWERA-konferensen fortsättningsvis

- **Tema 1: Professorernas dubbla roller mellan linjestyrning och kollegialitet**

Inledare professor Åke Ingerman, dekan för Utbildningsvetenskapliga fakulteten, Göteborgs universitet. Sedan diskussioner i break-outrooms och avslutande gemensamma diskussioner.

- **Tema 2: Publiceringstraditioner, etik och meritering**

Inledare professor Ulrika Haake, Umeå universitet och professor emeritus Sverker Lindblad, Göteborgs universitet. Sedan diskussioner i break-outrooms och avslutande gemensamma diskussioner.

- **Avrundning och avslutning av professorsmötet**

Textunderlag:

- *Exempel Ped UmU - Forskaretik vid publicering*
- *Lindblad & Ekholm: Om tidskriften Pedagogisk Forskning i Sverige och intellektuell organisering av det pedagogiska kunskapsområdet*

Dessa finns på följande länk: <https://pedagogiskforskning.se/swera-resurser/>

Reflektioner från diskussioner under dagen

Tema 1: Linje kontra kollegialitet

- Vad som skrivs fram i våra **utlysningstexter och annonser** kring professorers arbete och vad som räknas som meriter, påverkar vilka som förordas som professorer – t.ex. om det är personer som tar ansvar för ämnet, kan vara programansvariga osv. Här framfördes också att det inte finns ämnesansvariga på vissa lärosäten och att professorernas roll för detta ser olika ut.
- En diskussion handlade om **skillnaden mellan befordrade professorer och professorer tillsatta efter utlysning** – t.ex. vad gäller mandat och ansvar.
- Vilka professorer vill vi ha? En diskussion fördes om **vikten av att professorskollegiet får vara med och utforma annonstexter samt ge förslag på sakkunniga** – här är det kollegiala viktigt! Även i alla diskussioner som handlar om kvalitet – vad som är kvalitet i forskning osv.
- **Individ kontra kollegialitet:** Flera konstaterar att befintliga karriärgångar gynnar individualism snarare än kollegialitet. Kollegialitet borde skrivas fram som incitament vid olika rekryteringar/uppdrag. Även vid publicering kan kollegialitet lyftas fram.
- **Samarbete mellan linjen och kollegiet är viktigt:** Detta förs fram vara av vikt t.ex. vid utformandet av kriterier för befordran, rekrytering, bedömningar av kvalitet osv. Det kan inte vara bara det ena eller det andra.

Tema 2: Publiceringstraditioner, etik och meritering

Följande aspekter kom upp i diskussioner av detta tema:

- Det kan behövas **checklistor för doktorander** vad gäller etik vid publicering
- Hur gör vi när vi gör **professionella sakkunnigbedömningar**? Behöver vi diskutera det mer?
- Vi behöver få bättre kontroll över vilka **rovtidskrifter och rovkonferenser** som finns inom det pedagogiska kunskapsområdet – kan Pfs hjälpa till med detta?
- Vi upplever att det finns problem när **publiceringsekonomin ställs mot akademiskt etos**. Detta är en fråga som SWERA bör fortsätta att ta upp och bevaka för att exempelvis se till att gemensamma intressen och allmännyttan av forskning får företräde
- Vi styrs av en publiceringsekonomi, men det finns **olika vetenskapstraditioner och olika fördelningsmodeller** mellan lärosäten och fakulteter som gör att bl.a. författarordningar, antal publikationer, nivå på publikationer (t.ex. enligt norska listan), fraktioneringar, bibliometri osv., räknas på olika sätt och får olika ekonomisk betydelse. Detta kan skapa ojämlika villkor. Vad gör det med hur vi agerar som forskare?
- **Doktorandernas situation kan bli pressande** då deras handledare kan ha liten tid för egen forskning och behöver meritera sig och därmed vill stå med på doktorandernas publikationer.
- **Förstelnade publiceringsformer** lägger sordin på kreativitet och mer fritt skrivande. Skrivandet blir instrumentellt och anpassas efter artikelformatet – vilket kan vara problematiskt. Och när vi bedömer texter, blir vi för instrumentella i förhållande till olika skrivsätt (i förhållande till delar som ska vara med och i vilken ordning)?
- **Systemet med externa medel** och projektbidrag kan bidra till en skadlig kultur. Ibland skrivs de bästa publikationerna när man *inte* är styrd av denna typ av ramar.
- En diskussion fördes också om huruvida det är **problematiskt med tidskrifter som bara publicerar artiklar på svenska eller inte**. Bör vi alltid publicera på engelska för en diskussion internationellt – globalt? Vidare behöver vi notera att länder utanför den anglo-saxiska

sfären är föga synliga i den internationella forskningskommunikationen och vad detta kan innebära för vilka problem som behandlas i i sådan kommunikation.

- Om man inte bara ska prata problem utan vända på det, kan man på detta tema i stället diskutera: **”Vad gynnar kreativ forskning?”**, ”Vad gynnar själva kunskapsproduktionsprocessen mer än själva avrapporteringen (i form av en artikel t.ex.)?”
- **Individualism kontra samarbete:** Hur bygger vi innovativa verksamheter och inte bara blir slavar under befintliga ramar? Och hur kan linjen stödja gemensamt/kollegialt arbete i denna riktning?

Frågor för framtiden

- **Rovtidskrifter:**
Frågor om rovtidskrifter och demeriterande publikationer behöver uppmärksammas och fortsatt diskuteras. Denna fråga bör behandlas på nästkommande professorsmöte och vi bör försöka utarbeta riktlinjer för hur vi ska hantera dem såväl i handledning som vid rekrytering.
- **Professorers mandat och uppgifter:**
En annan fråga är uppgifter för professorer relativt ansvar för sina respektive ämnesområden och de gemensamma insatserna för forskarsamhället därvidlag. Hur ser det ut i landet och vad behöver göras för att stärka forskarsamhället och gemensamma insatser?
- **Kollegialitet:**
Vidare är det viktigt att presentera och analysera olika strategier för kraftfull kollegial styrning i en linjestyrd organisation – kanske särskilt med fokus på kunskapsorganisering och kommunikation och diskussion av kunskapsbidrag. Detta borde då inkludera praktisk forskning och permanenta medel för Utveckling – Lärande – Forskning och hur detta kan samspela med andra typer av forskning.
- **Fördelning av forskningsanslag:**
I sammanhanget är det av stor vikt att beskriva och analysera principer för hur olika lärosäten, fakulteter och institutioner fördelar forskningsanslag och vad detta innebär för det pedagogiska kunskapsområdet. Hur ska vi skapa en tydligare bild av denna betydelsefulla sida av styrning av forskningsmedel?

Vid tangenterna

Ulrika Haake och Sverker Lindblad